

A. LEVENT TÜZEL
İSTANBUL MİLLETVEKİLİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Engellilerin toplumsal hayata ayrımcılığa uğramadan ve etkin biçimde katılmalarını sağlamak üzere; istihdam, eğitim, sağlık, sosyal hizmet, spor, kültür, yeterli gelir, alt yapı vb. gibi alanlarda yaşanan sorunların tespit edilmesi ve alınacak önlemlerin belirlenmesi için Anayasanın 98'nci, İçtüzük 'ün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederim. 03.12.2012

A. Levent TÜZEL
İstanbul Milletvekili

A. LEVENT TÜZEL
İSTANBUL MİLLETVEKİLİ

GEREKÇE

UNESKO'nun yaptığı araştırmalar, ülkemizde nüfusun yüzde 14 'ünün engelli olduğunu göstermektedir. Engelli olanlardan bir kısmı doğuştan bir kısmı ise sonradan geçirmiş oldukları iş kazaları ve trafik kazaları sonucu engelli duruma düşmüştür. Öte yandan 30 yıldır Türkiye'de yaşanan çatışmalarda yaralanarak sakatlanan çok sayıda yurttaşımız bulunmaktadır.

Ülkemizde milyonlarca engelli yurttaşımızın istihdam ve eğitim başta olmak üzere sosyal, ekonomik ve kültürel yaşama katılma sorunlarının pek çoğu henüz çözüme kavuşturulabilmiş değildir. Engellilerin pek çoğu kendi başına ihtiyaçlarını giderememekte, aile fertlerine bağlı ve bakıma muhtaç durumdadır. Ülkemizde genel ve yerel hizmetlerin planlanması ve yürütülmesi aşamalarında engelli yurttaşlar dikkate alınmamaktadır.

Nitekim, 1.07.2005 tarihli, 5378 Sayılı Özürlüler Kanunu'nun geçici 2. maddesinde; *"kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmî yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapılar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yedi yıl içinde özürlülerin erişebilirliğine uygun duruma getirilir"* hükmü, 7 yıl süresince gerçekleştirilmemiş ancak 6353 sayılı torba kanunla bu süre bir yıl daha uzatılmıştır.

Türkiye'de engelli olmak zaten büyük bir sorun olduğu kadar bir de, engelli durumunu kanıtlamak için belli ölçütlere tabi tutulmaktadır. Türkiye'de engellilerin devlet imkânından yararlanması için sağlık kurumlarında % 40 engelli olduğunun belgelenmesi gerekmektedir. Oysa *İLO Sözleşmesi iş hukuku iş kazası ise % 11 engelli saymaktadır.*

Diğer taraftan, bilgi eksikliği, sağlık hizmetlerinin ulaşılabilirliği, ekonomik yükü, tıbbi yetersizlikler vb. nedenle engelliler, yeterli, zamanında ve sürekli sağlık hizmeti alamamaktadır. Engellilerin yaklaşık % 47'si engellinden dolayı herhangi bir şekilde tedavi edilmemektedir. Engelli vatandaşların Engelliliklerinden dolayı kullandıkları cihazlar SGK tarafından masrafları belli bir süreliğine karşılanmaktadır. Hayatı boyunca bu cihazlara bağımlı olan engellilerin bozulan cihazların tamir masraflarının ise kendilerince karşılanması koşulu getirilmiştir.

İŞKUR'un verilerine göre; kamu kurumlarında 12.326, özel sektörde ise çalıştırılan özürlü işçi sayısı 73.719'dur. Buna karşılık 4857 sayılı İş Kanununun 30'uncu maddesine istinaden kamuda 1.232, özel sektörde 23.526 olmak üzere toplam 24.758 boş özürlü işçi kontenjanı bulunmaktadır. Devlet Personel Başkanlığı 2011 yılı Ağustos ayı verilerine göre kamu kurumlarında özürlü kontenjanında istihdam edilen 20.829 özürlü memur bulunmaktadır. *Özürlü memur kontenjan açığı ise 23.360'tır.* Görüldüğü gibi 50 bin civarında engelli kadrosu boştur.

Engellilerin eğitimi konusunda gelişmiş ülkelerdeki uygulamalarla kıyaslandığında, ülkemiz olması gereken düzeyin çok gerisindedir. Engellilerin eğitim alma ve meslek edinme taleplerini gerçekleştirme olanakları sınırlıdır. Son yıllarda, mantar gibi çoğalan özel eğitim merkezlerinin denetimsiz uygulamaları nedeniyle engellilerin ve ailelerinin istismar edildiği kanısı toplumda

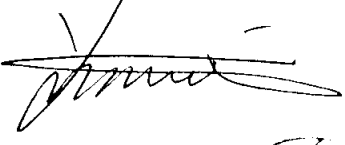
A. LEVENT TÜZEL
İSTANBUL MİLLETVEKİLİ

yaygınlaşmaktadır. Gerek eğitim merkezleri ve eğitim programları, gerek engelli sayısı ve engellilerin eğitiminde görev alacak deneyimli kadro oluşturulmasına dair politikalar yetersizdir.

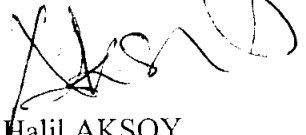
Türkiye’de, engellilik oranına göre aylık ortalama 243-365TL’ye tekabül eden, 3 ayda bir cüzi bir ücret ödenmektedir. Her yıl sistematige bağlanmış olan temel tüketim maddelerine yapılan zamlar ve kira giderleri de düşünüldüğünde üç aylıklarla engelli yurttaşlarımızın bağımsız bireyler olarak toplumsal yaşama katılması mümkün olmayacağı açıktır.

Engellilerin toplumsal hayata ayrımcılığa uğramadan ve etkin biçimde katılmalarını sağlamak üzere; istihdam, eğitim, sağlık, sosyal hizmet, spor, kültür, yeterli gelir, alt yapı vb. gibi alanlarda yaşanan sorunların tespit edilmesi ve alınacak önlemlerin belirlenmesi için Meclis Araştırma Komisyonu kurulması, Meclis denetim çalışmaları bakımından önemlidir.

1. Pervin BULDAN
BDP Iğdır Milletvekili

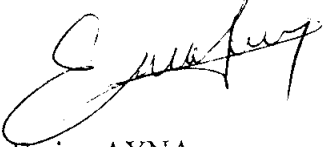
3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

5. Halil AKSOY
BDP Ağrı Milletvekili

7. Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

9. Emine AYNA
BDP Diyarbakır Milletvekili

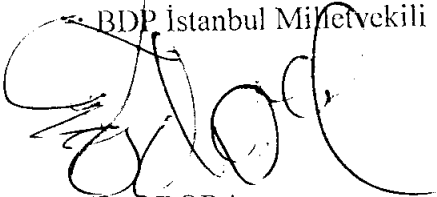
11. Altan TAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

13. Esat CANAN
BDP Hakkari milletvekili

15. Sebahat TUNCEL
BDP İstanbul Milletvekili

17. Erol DORA
BDP Mardin milletvekili

2. İdris BALUKEN
BDP Bingöl Milletvekili

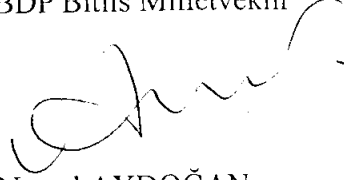
4. Murat BOZLAK
BDP Adana Milletvekili

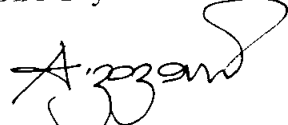
6. Ayla AKAT ATA
BDP Batman Milletvekili

8. Hüsametdin ZENDERLİOĞLU
BDP Bitlis Milletvekili

10. Nursel AYDOĞAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

12. Adil KURT
BDP Hakkari milletvekili

14. Sırrı Süreyya ÖNDER
BDP İstanbul Milletvekili

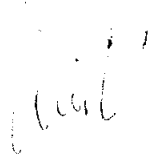
16. Mülkiye BİRTANE
BDP Kars milletvekili

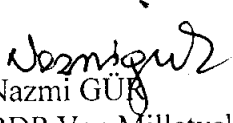
18. Ertuğrul KÜRKÇÜ
BDP Mersin Milletvekili

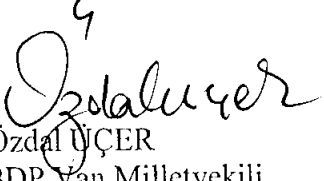
19. Demir ÇELİK
BDP Muş Milletvekili

20. İbrahim BİNİCİ
BDP Şanlıurfa Milletvekili

21. Nazmi GÜR
BDP Van Milletvekili

22. Özdal UÇER
BDP Van Milletvekili